

‘Over leerloopbanen en loopbaanleren’

IJsselstein, 14 november 2006

Dr. Frans Meijers

De loopbaan centraal: waarom?

1. Kwalificatiewinst én betere motivatie (LOB als vangnet en trampoline)
2. Flexibilisering van arbeidsrelaties: van werknemer tot werkondernemer (employability)
3. Burgerschap in een geïndividualiseerde samenleving: zelfsturing

Hoe loopbaanzelfsturing te bevorderen? (1)

Voor de hand liggende oplossing: een geïnformeerde keuze maken

- Studie- en beroepskeuzevoorlichting (bijv. PSO in vmbo of excursies)
- Campagnes als ‘een slimme meid is op haar toekomst voorbereid’
- Zelfconceptverheldering + horizonverruiming = goede match

Kan keuzegedrag wel rationeel zijn?

Nee, want:

- Verdwijnen van heldere en geaccepteerde sociale rollen (individualisering)
- Daarmee: geen stabiel zelfconcept ('family of selves')
- Het verdwijnen van beroepen (in 1976: 5500 beroepen en ca. 2000 functies; in 2003 nog 1073 beroepen en ca. 23.000 functies)
- Daarmee: het verdwijnen van eenduidige notie van vakbekwaamheid

De determinanten van keuzegedrag

1. Ervaringen
 - eigen ervaringen
 - ervaringen van relevante anderen (vooral ouders)
2. Geruchten
3. Contaminatie (= op basis van bestaande opvattingen een situatie of zaak bepaalde eigenschappen toerekenen die er objectief gezien niet bij horen, bijv. ‘wiskunde is niks voor meisjes’)
4. Objectieve informatie

Hoe loopbaanzelfsturing te bevorderen? (2)

- Loopbaanzelfsturing is blijkbaar geen louter cognitief-rationeel proces.
- Loopbaanzelfsturing:
 - ‘Wat brengt mij in beweging?’
 - ‘Waarvoor wil ik in beweging komen?’

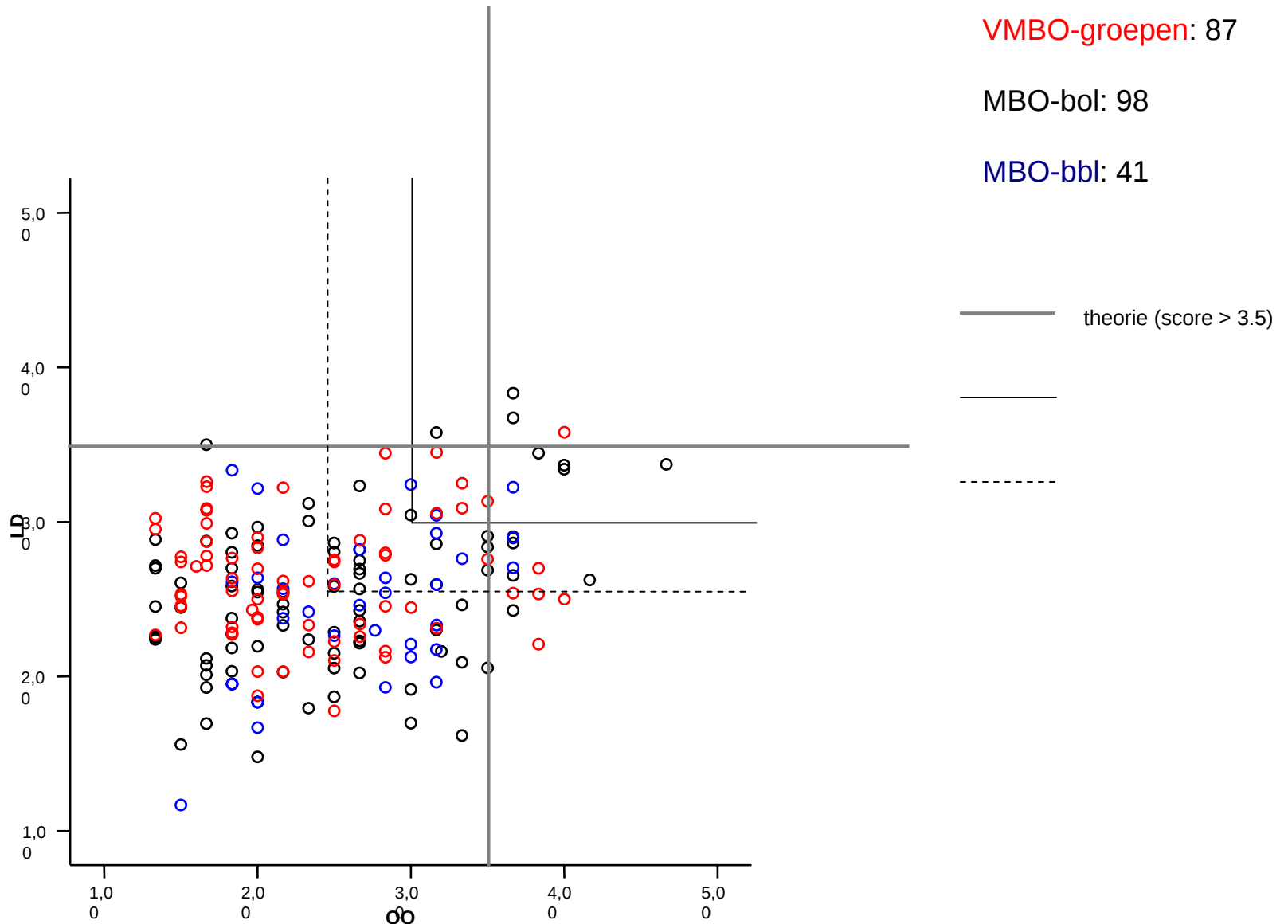
Een uitstapje naar relatiekeuzes en zelfsturing

- Relatiekeuze is vergelijkbaar met beroepskeuze (qua intensiteit, levensduur, enz.)
- Twee fasen: verliefdheid en liefde
- Hoe van verliefdheid liefde te maken?
- Grenservaringen
- Resultaat: een relatie-identiteit

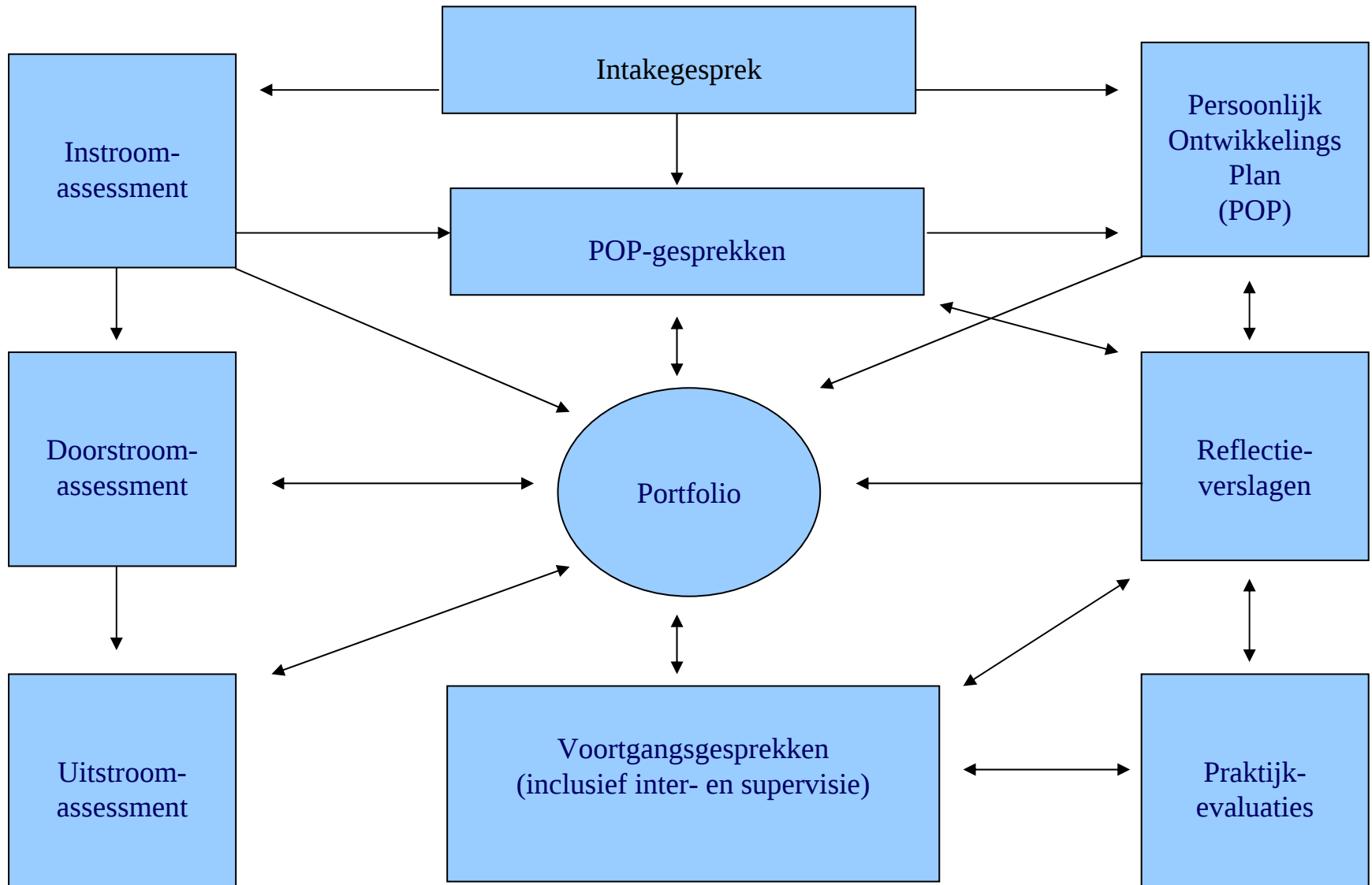
Kenmerken van een krachtige loopbaanleeromgeving

- Essentieel is combinatie van probleem- en vraagsturing
- Vraagsturing is niet: 'de leerling is zelf verantwoordelijk voor zijn eigen leerproces' (laissez-faire à la Studiehuis)
- Vraagsturing is wel: met de leerling een loopbaangerichte dialoog voeren
 - op basis van concrete ervaringen
 - over zowel de inhoud, de voortgang als de afsluiting van zijn leerproces (o.a. weloverwogen keuzemogelijkheden)

Loopbaangericht leeromgeving

Integrale loopbaanbegeleiding

Integrale leerlingbegeleiding:

een panopticum?

Voor nuancering en detaillering

www.frans-meijers.nl